

Virtuóz nyári körkép

Nem újdonság, hogy bár hiába ér véget az évad, a szimfonikusok ilyenkor sem pihennek. Ha nem éppen kisebb koncerteken, kamaraesteken lépnek fel, akkor ott vannak a nyári kulturális vagy zenei fesztiválokon, és mivel a tanulásból sosem elég, a mesterkurzusokon. Az idei nyáron rengeteg színes programmal találkozhattak a nézők, illetve olyan izgalmas szakmai kihívások várták a zenekarokat, hogy méltán mondhatjuk, a magyar szimfonikus zenei élet fénykorát éli.

„Az utódok méltóak e hagyomány ápolására” – Magyar Nemzeti Filharmonikusok – Kovács Géza

Júniusban, a Nyári Budapesti Fesztivál keretében a Magyar Nemzeti Filharmonikusok együtt játszottak Yuja Wanggal, a jelenkori koncert- és zenei élet egyik legkivételesebb személyiségeivel, aki büszke arra, hogy példaképe az a Kocsis Zoltán, akivel most már második alkalommal lépett fel. Ráadásul egy jelentős lemezkiadó cég nemrégiben Wangot, Kocsist és a Nemzeti Filharmonikusokat egy nemzetközi produkció lemezkiadására kérte fel, ami, ha megvalósul, igazi világszenzáció lesz.

Ha már lemezfelvétel, Kovács Géza azt is elárulta, hogy Kocsis Zoltán emellett, hogy számos fesztiválon, mesterkurzuson vett részt a nyáron, egy amerikai kiadó az ő vezényletével és Falvai Sándor közreműködésével Brahms és Liszt lemezt vett fel, ami előreláthatóan a karácsonyi világpiacon jelenik majd meg.

A Beethoven-esteket még 1953-ban indította el az Állami Hangversenyzenekar, és immáron 63 éve minden júliusban Martonvásáron a Brunszvik kastély ad állandó helyszínt a programnak. Eddig még sosem fordult elő, hogy koncert elmaradt volna, de ennek a nyárnak a viharos időjárása sajnos nem kímélte az egyik előadást. „Bár Kovács János és a zenekar, illetve Fodor Gabriella (szoprán) is a tőlük megszokott odaadással készült a koncertre, és Kocsis Zoltán még saját esőnapját is felajánlotta volna, sajnos már nem tudtuk átszervezni az eseményt” – tudtuk meg Kovács Gézától. Azonban, akik a 23-i és a 31-i eseményre eljutottak, azoknak csodálatos élményben volt részük, a romantikus környezetben Dénes István és Kocsis Zoltán vezényletével hangzottak el a zeneművek. Brunszvik és Beethoven jó barátok voltak, sok a kapcsolódás, a zenei történet tizenkét Beethoven darabot tart számon, ami a családhoz köthető. Az István király kísérezenejét is Brunszvik Ferenc kérésére komponálta a

mester, de említhetjük a neki dedikált Appassionata szonátát is. Emellett egy fontos kötődési pont Brunszvik Joesphine, Beethoven titkos szerelme is. A parkban található tó közepén lévő sziget ad helyszínt ezeknek a koncerteknek, ahol a zeneszerző monumentális mellszobra őrökdi a hangversenyek felett.

„Ezek a koncertek annak idején Ferencsik János, Ruggiero Ricci és más világsztárok léptek fel rendszeresen, de az idei koncertek színvonalát szemlélve elmondhatjuk, hogy az utódok méltóak e hagyomány ápolására és frissen tartására.” (K.G., szerk.)

A nyár egyik elmaradhatatlan programja a Miskolci Bartók Plusz Operafesztivál, ahol a záróhangverseny az idén a Nemzeti Filharmonikusoké volt Kocsis Zoltán dirigálásával.

A zenekar rendszeres fellépője a rendezvénynek, ahova olyan zenei történelmi jelentőségű események is köthetők, mint Arnold Schönberg Mózes és Áron című Kocsis Zoltán által jegyzett ősbemutatója. Az idei év egyik nagy különlegessége a már klasszikusnak mondható Bartók program mellett Veress Sándor Threnos című szimfonikus műve volt. Kovács Gézától azt is megtudhattunk, hogy a Svájcban letelepedett te-

hetséges Kodály tanítvány életművével kapcsolatban még rengeteg dolga van a magyar zenei történetnek, és a mostani előadás is e hiány betöltését igyekezett megcélolni. A miskolci rendezvény eredetisége és frissessége mindig csábító a Magyar Nemzeti Filharmonikusok számára.

Végül, de nem utolsó sorban, augusztusban a Nemzeti Énekkar Somos Csaba vezényletével adott koncertet, mégpedig egy finn szerző kivételével szinte tisztán magyar műsorral. Kodály, Bartók, Gyöngyösi, és végül egy Shakespeare szonett kettős feldolgozása Farkas Ferenc és Orbán György által hangzottak el a Zenetudományi Intézetrel közös szervezésben az Erdődy-palotában.

„A szívós részvétel megmutatkozik” – Savaria – Kiss Barna

Mint az elmúlt harminc évben szinte mindig, ebben az évben is Ausztriába utazott évadzárás előtt a Savaria, az 50. Németújvári Zenei Napokra, ahol Mozart Varázsfuvoláját játszották, illetve felléptek még Haydn A teremtés, Mozart Figaró házassága és Händel Messiásában is, Walter Franz és Lakner-Bognár Nóra vezényletével.

Záróhangverseny – Kocsis Zoltán és a Nemzeti Filharmonikus Zenekar

A Bartók-fesztivál és szeminárium ismét megérkezett a már negyven éve az eseményt rendező Szombathelyre. Kiss Barna lapunknak azt is elmondta, hogy ez az egyik legkomolyabb és legszebb elfoglaltsága minden évben a zenekarnak, hiszen gyakran olyan darabot kell elővezetniük, amit még sosem játszottak. Az idei nyitókoncertet ismét Kocsis Zoltán dirigálta. (Bartók Két arckép, 3. zongoraverseny (szólista Falvai Katalin), Debussy Jeux és Kodály Galántai táncok). A karmester kurzus záróakkordjaként, illetve a szeminárium komoly hagyományaként Hamar Zsolt növendékei vezényelték az Egy kiállítás képeit M. Muszorgszkij-M. Raveltől, majd Sztravinszkijtől A tűzmadarat és végül Bartók Béla Brácsaversenyét. Idén – emeli ki a zenekar vezetője – Hamar nagyon jól nyúlt a fiatalok zenei neveléséhez, hasznos útmutatásokat adva, egyértelmű jelzésekkel segítette fejlődésüket, munkájukat.

Az Iseumi Nyári Játékok keretében a zenekar Oberfrank Péter vezényletével vett részt a Szent Márton rockpassió ősbemutatóján. A darabot a szombathelyi Csikós Attila írta, zeneszerzője Berkes Gábor, dalszövegírója Valla Attila volt. Helyszínként a szombathelyi Történelmi Téma-parkot választották, ami különleges hangulatot adott az egyébként is izgalmas, minimalista rendezésnek. Szintén exkluzív csemege volt a nyári játékok keretében Káel Csaba nagyszerű rendezésével és Kovács János csodálatos dirigálásával a Sevillai borbély Rossini-től, ami igazi közönségsiker lett. A Savaria nem unatkozott az idei nyáron sem, mert a koncertek mellett egy Bécsi karmester kurzusban is részt vett a zenekar, tudhattuk meg Kiss Barnától, ahol három

nap kemény munka után egy nagyszabású koncerttel zárták le az eseményt. Tizenkét növendék lépett fel, ami akár a széttöredezés élményét kelthette volna, de ennek ellenére mégis teljes értékű koncertet sikerült prezentálni. A közönség hallhatott itt Brucknert, Beethovent, Kodályt, és Haydnt. Nagy szerencse, hogy a szombathelyi zenekar, a Bartók-fesztivál kurzusainak, valamint a gyakran hozzájuk látogató grazi karmesternövendékeknek köszönhetően profilszerűen, könnyen alkalmazkodik az új helyzetekhez; a komoly gyakorlat és a nívós részvétel megmutatkozik ezeken az előadásokon.

„A nyári akadémia fantasztikus lehetőség...” – Budafoki Dohnányi Szimfonikusok - Hollerung Gábor

A nyár két legfontosabb eseménye a Budafoki Dohnányi Szimfonikus Zenekar esetében valójában három különleges programot rejt magában.

Az idén 25-jére megrendezésre kerülő Zempléni Fesztivál 2014 óta ad helyet a Dohnányi Zenekari Akadémiának, amely a zenekar pedagógiai tevékenységének márkaneve. A művészeti vezető most is Hollerung Gábor, a vendégkarmester pedig Guido Mancusi volt.

Igazi mélyvízbe dobás ez a pár nap a résztvevők számára, ahol a muzsikások egy adott hangversenyprogramot sajátítanak el, majd a fesztivál keretében elő is adnak. Mozart D-dúr szimfóniája, Haydn Teremtése, Schubert Claudine von Villa Bella nyitánya és Mancusi az akadémiára írt darabjának ősbemutatója mellett a pályakezdő zenészeknek egy operával, Rossini a sevillai borbélyával is szembe kellett nézniük.

Ahogy Hollerung Gábor mondja, bár száz százalékos produkció sosincs, de a szakmai tudás akkor is indukál egy képzeletbeli tökéletességet, és talán az egyik legfontosabb tapasztalás az, hogy a zenekari munkának milyen igazán és kevésbé lényeges elemei vannak. A nyári akadémia fantasztikus lehetőség egy olyan tudás elsajátítására, ami intézményi keretek között szinte lehetetlen, és megmutatja, milyen egy valódi, élő zenekar.

A fesztivál mindezek mellett embert próbáló is a zenekar számára, a jubileum és a különféle projektek okán rengeteg munkával telt ez az időszak, de öt csodálatos előadás született, teszi hozzá Hollerung. Még a kísérletezésre is volt energia, A kékszakkallú idei előadása a sárospataki várban némi színpadi élményt hozott az előadásba, így sokan közelebb kerültek a Bartók műhöz.

A júliusban megrendezésre került karmester kurzus (<http://dohnanyiacademy.com/hu/2016/05/25/active-participants-of-the-masterclass-2016/>) a Dohnányi teljesen új projektje, ahová tizenegy jelentkező érkezett a világ minden tájáról (Taiwan, Ausztrália, Kína, Amerika, Spanyolország, Magyarország). A kitűnő karnagyok közül ketten a zenekar 2017–18-as szezonjába már meghívást is kaptak.

A résztvevők érdeklődése Bartók és a klasszikus bécsi repertoár iránt meglepő volt, Hollerung pedig egyértelműen a zenei stílusra, a régi zenei artikulációra fektette a hangsúlyt. Az első napon ugyanúgy analízist tartott a fiataloknak Bartók zenei nyelvéről, mint Dvořák bonyolult belső variációiról, a műértés előtérbe helyezésével.

Egy fiatalnak kiváló zenekari lehetőség ez a kurzus, tette hozzá az igazgató, hiszen a Dohnányi egy friss, fiatalos csapat, ahol mindenki kollegiálisan segíti egymást. Az Olasz Intézetben lezajló pazar záró koncert (amely elérhető lesz az interneten is) különlegességét többek között az adta, hogy tizenegy féle személyiség prezentálta a programot, és bemutathatta a tíz napos kurzuson szerzett plusz tudását is. Szabadon interpretálva Schönberget, a tanár éppen úgy tanul egy ilyen kurzuson, mint a diák, vagyis „nekem ez óriási feltöltékező volt” – tette hozzá Hollerung Gábor.

A zenekar muzsikusai a nyarat intenzíven töltötték, mert a különböző kamarazenei formációk, a vonósnyegyesek, a pozan kvartett, a swing a la django vagy a fúvós kvintett is részt vett a fesztiválon, vagy egyéb rendezvényeken.

Karmester kurzus BDZ

Remek útravaló – Duna Szimfonikusok – Szklenár Ferenc

„2016 nyara új feladatokat hozott a Duna Szimfonikusok számára. Júliusban 8 hangversenyt, augusztusban 4 hangversenyt tartottunk. Július elején első alkalommal rendeztünk nemzetközi zongora, hegedű és cselló concerto kurzust. A jelentkező növendékek egyéni órákat is kaptak, de számukra a legnagyobb lehetőség az volt, hogy zenekari kísérettel is gyakorolhatták a választott versenyműveiket.” – tudhattuk meg Szklenár Ferencről.

A Duna Szimfonikusok Duna Koncert sorozata is megújult húsz év után, és teljesen átalakult,

Budapest Gála névvel folytatja az együttes a magyar zenei értékeket felvonultató sikeres koncertsorozatát. A hangversenyek nemcsak a Duna Palotában, hanem a csodálatosan felújított Pesti Vigadóban is előadásra kerülnek. A zenekar küldetésévé vált az is, hogy a Magyarországra látogató külföldiek az igazi zenei értékeket minőségi előadásban ismerjék meg.

A Gálakoncert egyedülálló sokszínűségével vonultatja fel a magyar zenekultúra meghatározó műfajainak legismertebb darabjait. Felcsendülnek a leghíresebb magyar vonatkozású klasszikus remekművek, a 19. század történelmét idéző operett irodalom fülbemászó dallamai és a szintén magyar zenei hagyomány részét képező cigányzene. Színpadra lépnek a világhírű Budapesti Operettszínház szolistái, balettkeze, és a műsorban helyet kapnak a „Virtuózok!” klasszikus zenei tehetségkutató műsor díjnyertesei is, megmutatva, hogy a fiatal generáció büszke képviselője hazája zenei történelmének és kultúrájának.

A Gálakoncert betekintést ad az 1800-as évek végén indult „zenei forradalom” örökségébe, az akkoriban született cimbalom iskola hatására született interpretációkba is, és választ ad arra a kérdésre, hogy miért vonzotta és ihlette meg évszázadokon át egy földrajzilag kis ország a világ számos kitűnő zeneszerzőjét.

Azon kevés zenekar közé tartozunk, tudtuk meg Szklenártól, akik a folyamatos koncertek miatt nem tudnak egységesen nyári szünetet tartani, így a zenekar tagjai rotációs rendszerben tudnak szabadságra menni. Augusztus végén lezajlott a zenekar szintén több évtizedes hagyománnyal bíró nemzetközi karmesterkurzusa is, mely egyben karmesterverseny is volt. A fődíj egy koncert vezénylése a Duna Szimfonikusokkal a 2016–17-es évadban.

A kurzust Deák András vezetőkarrier irányította, aki rendkívüli alapossággal készítette fel a résztvevőket a zenekari próbákra, és a karmesterségre. Ahogy a szép számmal résztvevő növendékek elmondták a kurzus végén, remek útravalóval térnek haza Budapestről – tette hozzá a művészeti vezető. A nyári hangulat jegyében a Duna Szimfonikusok felléptek még a XVIII. Pesthidegkúti Nyári Művészeti Fesztivál záró koncertjén, melyet Széchenyi István emlékének ajánlottak.

Az ünnepi műsorban Erkel Ünnepi nyitánya, Liszt Á-dúr zongoraversenye és Liszt Les Préludes című műve hangzott el Oravecz György közreműködésével és Medveczky Ádám vezényletével.

És már indul is az őszi szezón...

Kommandózás és feltöltés – Óbudai Danubia – Hámori Máté

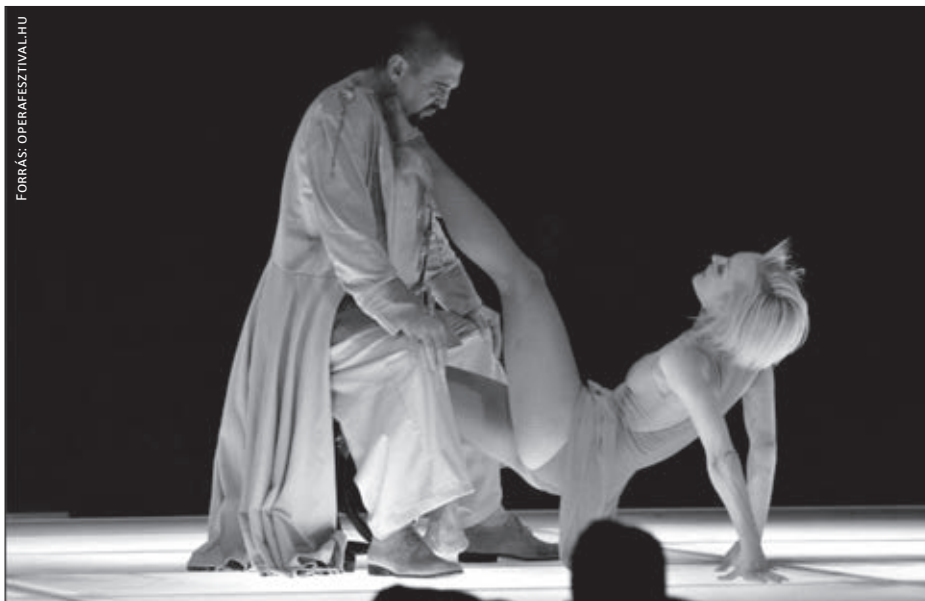
Idén nyáron a Danubia elfoglalta a Katlant, azaz az Ördögkatlan fesztivál komolyzenei programjának egy nagy szeletét vitte a zenekar. *Mozart kommandósai* – vagyis a zenekar zenészei – bárhol bármikor felbukkantak, és zenéltek templomban, utcákon, réten, foci pályán, szabadon és virtuózan használva ki a helyszín adottságait. A projekt célja az volt, hogy mindenki számára megmutathassák, kommandó ide vagy oda, a komolyzene nem is olyan ijesztő és veszélyes dolog. A zenekartól és Hámori Mátétól megszokott módon minden programhoz stílusos és jelentéses címek, illetve tartalom járult, ilyen volt a Silent Classical Disco – Töltsd fel magad komolyzenével!, ahol a zenekarnak köszönhetően Nagyhar-

sány központjában babzsákokon pihenne, hatalmas komolyzenei gyűjteményből (Beethoven, Strauss, Bach, Sztravinszkij, Mozart, Csajkovszkij és még sokan mások) válogathattak a zenére vágyók, vezeték nélküli fejhallgatókkal gondolva a kényelmi szempontokra is. A Danubia egyik elmaradhatatlan kísérőprogramjaként a játékos zenei nevelés sem maradt ki, a felnőttek pihenése közben a gyerekeket hangszersimogató várta. Sőt, a *Mozart, a Csokigolyók sztárja – rendhagyó Mozart portré* keretében Hámori Máté karmester vidáman és újszerűen mutatta be a zeneszerző sokszínű zenei világát a gyerekkori zsenyéktől egészen a Requiemig, levélrészleteket, mókás anekdotákat sem nélkülözve.

A kommandósok végső leszámolása Kisharsányban, a Kovács udvarházban zajlott le, ahol összeállt a zenekar, és a kommandók eljátszották teljes műveiket. Mit is jelent ez? Három kommandó párbajozott, és terrorelhárító-bemutató keretében a közönség segítségével megtörtént a legMozartabb kommandó kiválasztása, amelynek vezetője, az idei nyertes Bodor János (az Óbudai Danubia Zenekar koncertmestere) egy versenymű tételt játszhatott el a zenekarral. Így Mozart D-dúr hegedűversenyét hallgathatták meg a fesztivállátogatók.

Az évad csúcса nyáron érkezett el: Bartók-maraton és Eötvös-bemutató – Pannon Filharmonikusok – Horváth Zsolt

A Pannon Filharmonikusok különleges kezdeményezésekkel és programokkal kezdte a nyarat, amelynek kihívásai és

Bartók-maraton – A csodálatos mandarin (Mandarin: Harsányi Attila, Lány: Kocsis Andrea)

Bartók-maraton – A kékszakállú herceg vára (Judit: Komlósi Ildikó, Kékszakállú: Szabó Bálint, középben a karmester: Okszana Lyniv)

Bartók-maraton – A fából faragott királyfi (Királylány: Ubrik Teodóra Királyfi: Lovas Pál)

eredményei nem csak az évad, hanem az elmúlt évtized egyik csúcspontját jelentették az együttes számára.

A Pannon Filharmonikusokat kérte fel a Bartók Plusz Operafesztivál Kesselyák Gergely művészeti vezető grandiózus elképzelésének zenekari feladataira, amely méltán nevezhető egyfajta rekordnak a zenekari szakmában. Június 11-én Bartók mindhárom színpadi művét, majd negyedikként még egyszer A fából faragott királyfi balettet adta elő a Pannon Filharmonikusok a miskolci Jégcsarnokban. A rendező, M. Tóth Géza fényfestéssel illusztrált minimalista, mégis dinamikus látványvilága, a bartóki szimbolika egyértelmű, ugyanakkor elgondolkodtató megjelenítése Kozma Attila impulzív koreográfiájában, és a színvonalas zenekari és operaénekesi teljesítmény komplex zenés színházi élményt nyújtott a nézőknek. A közel 280 perces játékidővel a Pannon Filharmonikusok valóban „maratont futott”, hiszen a zenekar muzsikusi, és Okszana Lyniv karmester voltak azok, akik valóban végigjátszották a közel 5 órás játékidőt. A koncertről megjelent magyar és nemzetközi kritika felmagasztalja a páratlan előadást.

A miskolci munka után nemkülönben fontos állomásához érkezett a zenekar, amikor a méltán elismert zeneszerző, karmester, Eötvös Péter töltött egy hetet Pécsen az együttesrel. A közös munka célja Bartók A kékszakállú herceg vára című művéhez társdarabként komponált Vértelenül című Eötvös-mű bemutatása volt. Az Alföldi rendezésében színpadra állított alkotás nyilvános próbája a pécsi Kodály Központban zajlott le hatalmas közönségsikerrel, majd az Armel Operafesztiválon induló előadás elnyerte a legjobb produkció díját a versenyben. Szintén a fesztivál keretében a Zeneakadémiával együttműködésben adta elő

a zenekar Henze Elegy for Lovers című kortárs operáját.

A fenti fellépésekkel egyidőben indította a Pannon Filharmonikusok Bartók kampányát, mellyel Bartók egyetemesen érvényes gondolkodására, művészetére kívánja az együttes felhívni a figyelmet a 2016/2017-es évadban. A kampány része a Bartók Ötpróba, melynek keretében az érdeklődők zenekari próbákban és beavató előadásokon vehetnek részt. Az első alkalom június 25-én volt, majd szeptember 8-án folytatódik a sorozat.

Júniusban a Pannon Filharmonikusok folytatta tehetségprogramját, ahol most már hetedik alkalommal mutatkoztak be fiatal tehetségek nagyzenekari produkcióban. Az idei évadban nem csupán a zenekar szűkebb régiójából, hanem a környező megyékből is érkeztek fiatalok, összesen tizenegyen.

Szintén a nyár sikere, hogy a Pannon Filharmonikusok imázsfilmje az országos Online Video Awardson 92 nevező közül aranydíjat nyert. A film rendezője Váli Miklós, operatőre Böröcz Balázs volt.

Támogatás, különlegesség, választás – MÁV szimfonikusok

„A zenekar június 20-24. között újabb Farkas Ferenc lemezt vett fel a Magyar Rádió 22-es stúdiójában. Az Elégia, a Mátrai táncok, a Szimfonikus nyitány, a Concertino zongorára és zenekarra, a Planctus et consolationes darabok mellett a Funerailles című Liszt-darabot is lemezzre rögzítettük, Farkas Ferenc átíratában”, tudtuk meg Lendvai Györgytől. A zenekart Takács-Nagy Gábor, volt művészeti vezető dirigálta, közreműködött Várjon Dénes zongoraművész.

Egy japán-magyar támogató hangversenyt szervezett a MÁV Szimfonikusok a Műpában június végén. Gifu városa szoros kap-

csolatot ápol országunkkal, és az alkalmon a zenekart Tamotsu Hiramitsu, a Wien-Gifu Kórus dirigense vezényelte. A windsori víg nők és Beethoven 9. szimfóniája mellett Hiramitsu Tamotsu két saját darabja is elhangzott, az egyik Szülőföld, a másik Álomsétány címmel. A résztvevők az előbbi darabot az idén áprilisban bekövetkezett japán földrengéssorozat károsultjainak ajánlották. A Ravenna fesztivál volt a következő állomás a zenekar számára, a Teatro Alighieriben lépett fel a MÁV Szimfonikusok. A Virtuózok tehetségkutatón felbukkant hat kiemelkedő szólista, valamint Eva Lind (szoprán) és Ulbrich Andrea (mezzoszoprán) közreműködésével elhangzó műsor igencsak változatos volt: Mozart G-dúr hegedűversenye, illetve A-dúr zongoraversenye mellett Strauss és Puccini operák egy-egy részletét, Sarasate Cigány dalok, valamint Deborah Henson Baroque flamenco című művét hallgathatták meg az érdeklődők, Vásáry Tamás vezényletével.

Eközben a Magyar Rádió 6. stúdiójában Kortárs Magyar Estet rendezett a zenekar, Serei Zsolt vezényletével, és Matuz István, illetve Varga Gábor közreműködésével. A magyar zenei élet olyan különlegességeit hallhatta a közönség, mint Bánkóvi Gyula Passacaglia-ja, Fekete Gyula Csárdása, Tihanyi László In the forest of night-ja és Serei Zsolt Partitája.

Végül, de nem utolsó sorban 25. alkalommal került megrendezésre július elején a Vajdahunyadvári Nyári Zenei Fesztivál, ahol a Musica Hermina szervezésében Beethoven estét adott a zenekar.

Bizonyára nem véletlenül esett az Egmont-nyitányra, a C-moll zongoraversenyre és a VII. szimfóniára a választásuk, három roppantul erős darabról van szó, amelyek közül a VII. szimfónia nem véletlenül kapta Wagnertól a „tánc apoteózis” elnevezést.

(Szekeres Nikolett)